

Meksiko

Zašto je Meksiko interesantan?

- Dugo vremena tipičan primjer sistema sa dominantnom partijom
- Korporativizam
- Izborne prevare (2006)
 - PRI (Roberto Madrazo)
 - PAN (Felipe Calderon)
 - PRD (Andres Manuel Lopez Obrador)
- Više od polovine Meksikanaca ispod granice siromaštva
- Specifični odnosi sa susjedima (SAD i Kanada)
- Finansiranje politike

Istorijski pregled

- Stare civilizacije Maja i Tolteka
- Španska kolonizacija
- 1810 – Rat za nezavisnost od Španije
- 1848 – Rat sa SAD-om (gubitak polovine teritorije)
- Uticaj rimokatoličke crkve
- 1920 – Meksička revolucija
 - Socijalna revolucija u vrijeme Porfirija Dijaza
 - Kraj diktature, očuvanje kapitalizma
 - Emilio Zapato, Pančo Vilja
 - Regionalne pobune Zapata u državi Morelos, Vilja na sjeveru

Istorijski pregled

- Lazar Kardenas, zemljišne reforme
- Osnovni obrisi i današnjeg političkog sistema
- Stvaranje klijentelizma kroz novoformirane mreže podrške
- “Savršena diktatura” Mario Vargas Ljosa
- Početak kraja - ekonomska kriza 1980tih godina
- Buna u Čijapasu 1994.
- 2000. godine poraz na predsjedničkim izborima

Istorijski pregled

- Odnosi sa SAD-om
- Rat 1846 – 1848
- Migracije i spoljnoekonomska zavisnost
- 6.2 miliona ilegalno useljenih, oko 400.000 godišnje
- NAFTA sporazum o slobodnoj trgovini 1993.
- 55% investicija iz SAD-a

Političke institucije

- Federalna struktura države
 - 31 država članica + okrug
 - Visoka centralizacija
- Predsjednički sistem vlasti
- Značajna uloga partije (posebno do 2000. godine)
- Sada – tropartijski sistem
- Ranije – sistem sa dominantnom partijom

Zakonodavna vlast

- Gornji dom – Senat - 128 članova
- Donji dom – Predstavnički dom – 500 članova
- Izborni sistem za Senat:
 - Mješoviti izborni sistem:
 - Većinski dio, prosti većinski
 - svaka partija po 2 kandidata u svakoj državi, ali se biraju tri
 - Pobjednik u Senat šalje oba kandidata, drugoplasirani jednog
 - Proporcionalni dio
 - 32 senatora po zatvorenim listama, cenzus 2%
 - Teško do dvotrećinske većine

Zakonodavna vlast

- Izbori za Predstavnički dom:
- 300 po većinskom u jednomandatnim jedinicama
- 200 u 5 regionalnih zatvorenih proporcionalnih lista
- Cenzus – 2%
- Ograničenja:
 - Nijedna partija ne smije da ima preko 300 mjesta
 - Ukupan broj mjesta ne smije da bude više od 8% veći nego što partija ima na nacionalnom nivou (sistemom lista)
- Nekadašnje ograničenje reizbora

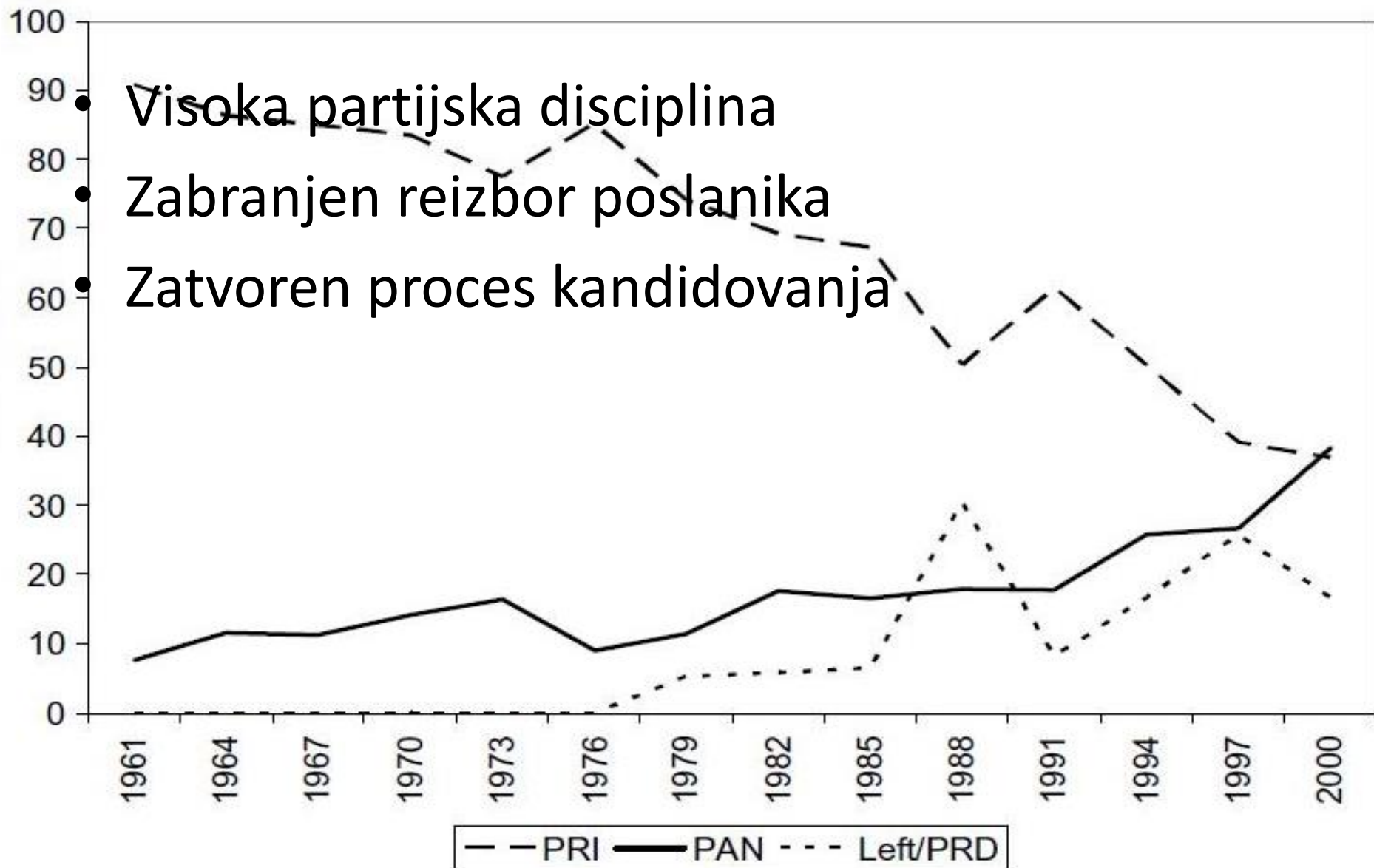
Rezultat - tropartijski sistem danas

- Na nivou regiona dvopartijski
- Na nacionalnom nivou tropartijski
- PRI (Partija nacionalne akcije)
- PAN (Partija nacionalne akcije)
- PRD (Revolucionarna demokratska partija)

Nadležnosti zakonodavne vlasti

- Javne politike, mimo zemljišnih dekreta
- Zakonodavstvo
- Predstavnički dom specijalizovan za fiskalnu politiku, prihode, poreze i sl.
- Senat specijalizovan za spoljne poslove, može ograničiti putovanja predsjednika
- Senat smjenjuje guvernere i zakonodavna tijela država članica

Zakonodavna vlast

Izvršna vlast

- Predsjednik sa nizom pisanih i nepisanih prava
- Mogao da postavlja i smjenjuje guvernere i članove kongresa
- Kontrolisao izbor narednog kandidata
- Zabranjen reizbor nakon 6 godina mandata
- Od 1999. godine Zediljo uvodi reforme, primarni regionalni izbori

Korporativizam

- Povezivanje građana sa državom kroz dozvoljene kanale:
 - Radnički
 - Seljački
 - Narodni sektor
- Klijentsko-patronske odnose

Partije

- Institucionalna revolucionarna partija – PRI
- 1929. osnovana Plutarco Elías Calles
- Kooptacija u sistem i naknadna legitimacija kroz izbore
- Servis predsjednika
- Izborne pobjede do 2000. godine
- Kontrola izbora

Razlozi dominacije jedne partije u Meksiku

- monopolski pristup javnim resursima koji im omogućuje da praktično uguše protivnike trošeći ogromne svote novca (“saturate the media, pay armies of canvassers, blanket the national territory with their logo, and generally speak to voters through a megaphone while opposition parties speak with a whisper”),
- uspostavljajući patronažu kao dominantnu vezu sa biračkim tijelom upravo koristeći pristup javnim resursima, i na kraju
- obesmišljavajući opozicionu djelatnost “by imposing opportunity costs for not joining the incumbent and, in some systems, by targeting repression against opposition forces when patronage fails” (Greene, 2007, str. 297).

Partije

- Partija nacionalne akcije – PAN
- Reakcija na Kardenasov otklon u lijevo
- Pozicija desnog centra sa jakim elementima hrišćanskog socijalizma
- Ekonomski liberalizam
- Prvi veliki uspjeh Vinsente Fox – 2000.
- Drugi Felipe Kalderon – 2006.

Partije

- Partija demokratske revolucije PRD
- 1988. rascjep u rukovodstvu PRI
- PRD formiraju disidenti iz PRI koji zagovaraju socijalnu pravdu i ekonomski nacionalizam
- Zategnuti odnosi sa PRI
- Obrador kandidat 2006. godine

Meksiko danas

- Felipe Calderon bio predsjednik do 2012. godine
- Koketiranje sa neoliberalnim privrednim modelom
- Siromaštvo
- Narko karteli
- Krhka demokratija
- Model bliži Čileu nego Venecueli
- Obradorov test – građanska neposlušnost
- Trenutno Enrique Pena Nieto

Meksiko danas

- Izbori 2012. godine
- Povratak PRI
- Enrike Pena Nieto

